Quaderns de Vilaniu, 41: 89-91 (2002)

VINT ANYS DE *QUADERNS DE VILANIU / MISCEL·LÀNIA DE L'ALT CAMP* (1982-2002)*

per Francesc Olivé i Ollé

En aquest final de l'any 2001 i a les envistes ja del 2002 que, d'aquí a tres dies encetarem, s'escau la feliç coincidència següent: l'Institut d'Estudis Vallencs celebra el 40è aniversari, i també les publicacions de l'entitat; en dues de les seves col·leccions, van per la quarantena de números. Em refereixo a la col·lecció Monografies Vallenques, que en el pròxim número que s'editi arribarà als quaranta títols de temàtica vallenca i, evidentment, a la revista *Quaderns de Vilaniu / Miscel·lània de l'Alt Camp*, que, precisament avui, arriba també a la quarantena de números. Entre una bona colla de diferències que distingeixen ambdues publicacions, cal fer notar que les Monografies Vallenques són 40 títols que es publiquen en els 40 anys de vida de l'entitat, mentre que pel que fa a *Quaderns de Vilaniu* es tracta de la revista semestral de l'IEV, que s'edita des de fa només 20 anys.

Quaderns de Vilaniu / Miscel·lània de l'Alt Camp començava a editar-se, doncs, l'any 1982, com a butlletí de l'Institut, i amb la voluntat, manifestada explícitament en el seu primer número, de "servir de vehicle difusor i de recolzament a l'activitat d'estudi —pròpia de

* Conferència pronunciada el 29 de desembre de 2001 a l'IEV amb motiu de la presentació del 40è volum de *Quaderns de Vilaniu*.

l'entitat—, alhora que de portaveu en profunditat de la intervenció tècnica i social que a l'IEV li correspon desenvolupar". El seu abast, o millor dit, el seu centre d'interès venia donat i s'especificava en la pròpia denominació de la capçalera, és a dir, Valls, en primera instància, però també l'Alt Camp i, per extensió, tot el Camp de Tarragona.

En la nova etapa que havia encetat feia poc temps l'Institut d'Estudis Vallencs i, pel que fa a la seva línia editorial, l'entitat adquiria trets singulars en comparació amb d'altres centres d'estudis del país. D'una banda, disposava d'una col·lecció de monografies, com tenen molts centres d'estudis; però, d'una altra, tenia també, des d'aleshores, una publicació basada en articles d'investigació tal com tenen d'altres centres d'estudis de prou renom i de llarga trajectòria com ara l'Institut d'Estudis Gironins, l'Institut d'Estudis Empordanesos o el Centre d'Estudis del Comtat de Besalú, que només disposen d'aquesta mena de publicació: articles i col·laboracions aplegats en un sol volum cada any, els anomenats *Annals*.

La publicació periòdica que l'any 1982 es presentava modestament com un butlletí, ja des dels primers números va esdevenir molt més que això: una bona revista amb treballs d'investigació i col·laboracions de gran vàlua. Un referent important i imprescindible a tenir en compte per estudiar i conèixer molts aspectes culturals i socials del nostre entorn més pròxim. En els 20 anys de vida de la revista s'han publicat, fins ara, 39 números que sumen, en conjunt, 4.200 pàgines i que apleguen 288 treballs sobre temàtica tan diversa com, per exemple, arqueologia, bibliografia, biografia, literatura i llengua, geologia, natura, fauna, geografia, història, costums i folklore, etc. D'aquests 39 números de *Quaderns de Vilaniu*, tres han estat números monogràfics o dedicats. La secció "quaderns commemoratius" del número 5 (maig 1984), aplegà 6 articles referits al canonge Dr. Carles Cardó en motiu de celebrar-se el centenari del seu naixement. El número 14 (novembre 1988) amb 19 treballs, va ser dedicat monogràficament a donar a conèixer l'obra de l'entomòleg vallenc, Dr. Francesc Español i Coll, i finalment, el número 29 (maig 1996) va reunir 8 estudis, consagrats íntegrament a l'arqueologia de l'Alt Camp. Aquest darrer número monogràfic s'elaborà amb aportacions sorgides a partir de la celebració, a Valls, d'un seminari sobre arqueologia que va ser coorganitzat per la Universitat Rovira i Virgili, el Consorci Pro Universitari de l'Alt Camp i Conca de Barberà i la Comissió d'Arqueologia de l'Institut d'Estudis Vallencs.

A partir del número 21 (maig de 1992), *Quaderns de Vilaniu* va introduir, al meu entendre, una millora notable. Des d'aleshores cada treball que s'hi publica porta uns descriptors o paraules clau i un petit abstracte, d'unes 100 paraules, que en català i en anglès indica els continguts i aportacions més remarcables. Són elements importants de cara a la difusió o a la ressenya d'aquests articles en reculls, bibliografies especialitzades, o en bases de dades. També des de fa deu anys, la revista ha estès l'àmbit territorial del seu interès més enllà del Camp de Tarragona, atès que en les indicacions als autors dels treballs s'hi fa constar que també són objecte de publicació els estudis que versin sobre la Conca de Barberà.

En referència als seus continguts, val la pena destacar que *Quaderns de Vilaniu / Miscel·lània de l'Alt Camp*, amb la seva publicació, ha facilitat que puguem disposar de diversos treballs dels premiats als certàmens literaris de les Festes Decennals de la Mare de Déu de la Candela que, d'altra manera, segurament restarien, encara, inèdits. En aquest mateix sentit, la revista també ha editat els pregons oficials de les Decennals dels anys 1991 i 2001; dels quals en són autors dos vallencs: el doctor en Filosofia, Francesc Gomà, i el doctor en Medicina, Josep Maria Domènech, respectivament. La revista *Quaderns de Vilaniu* és també el lloc on, habitualment, es publiquen els treballs premiats i guardonats en les convocatòries de recerca que, anualment, convoca la Fundació Ciutat de Valls.

Però més enllà dels treballs aplegats, o no, en aquests 39 primers números de la miscel·lània *Quaderns de Vilaniu*, hi ha l'esforç constant d'un seguit de persones que han fet i fan possible que, puntualment, cada semestre estigui enllestit el número corresponent de la revista. Aquestes persones han estat i en són moltes. La Junta Directiva de l'IEV, els ponents de les comissions que, ensems, configuren el Consell de Redacció, etc., però de totes aquestes persones, avui, vull destacar-ne dues: els directors del Consell de Redacció. El senyor Josep Martí i Baiget, que va ser director des del començament fins al número 20 (novembre de 1991), i el senyor Francesc Xavier Salat i Brúnel, que és el director des del número 21 (maig del 1992). A ells, es deu, en molt bona part, l'èxit i el nivell que han assolit els *Quaderns de Vilaniu* en aquests vint anys.

En acabar, crec oportú rememorar Narcís Oller, precisament en la seva obra *Vilaniu*, que dóna nom a la capçalera de la publicació de la qual he intentat de fer-ne una pinzellada, en aquell fragment que diu: "Tot allò que pot donar la terra per a captivar la vista, bellament acoplat amb els records d'una història reblerta de llegendes dramàtiques, enclou la Vall de les Flors, trosset de la terra catalana que, en llur romiatge al cel, han d'enyorar els seus habitants, segons ells diuen.". Que *Quaderns de Vilaniu* segueixi sent, per molts anys, el mirall on els "vilaniuencs" i els habitants de "la Vall de les Flors" puguem continuar descobrint, dia a dia, aquestes belleses captivadores, els records i la història que, segons el nostre eximi novel·lista, arribarem a enyorar.